

SLOVENIJA

Natura 2000 - alpski biogeografski seminar v Kranjski Gori

Konec maja je bil v Kranjski Gori prvi biogeografski seminar za nove države članice. Rezultate seminarja bomo predstavili po prejemu zapisnika, ki ga bo poslala Evropska komisija. Zaradi pomena seminarja predstavljamo nekoliko podrobneje.

Kaj je biogeografski seminar?

Postopek opredeljevanja območij Natura 2000 je opredeljen v Direktivi o habitatih. Za ptiče le povzema območja, določena po Direktivi o ptičih, za vse preostale vrste in habitatne tipe pa država najprej pripravi predlog potencialnih območij (pSCI), sledijo usklajevanja predlogov držav z Evropsko komisijo in sicer v vsaki od desetih biogeografskih regij. Če država zaključkov biogeografskega seminarja ne upošteva, tvega spor s Komisijo in posledično Evropskim sodiščem. Ko je usklajevanje končano, Svet ministrov območja potrdi, nato pa jih država pravno določi kot del omrežja Natura 2000.

Kdo so udeleženci seminarja?

Seminar vodi Evropska komisija, sodelujejo samo vabljeni udeleženci:

- Evropska komisija (navadno trije predstavniki, ki zastopajo interese Komisije, v tem primeru cilje Direktive o habitatih)
- European Topic Centre Nature Protection and Biodiversity iz Pariza (strokovno telo Evropske okoljske agencije, zadolžen za vsa strokovna vprašanja v zvezi z Naturo 2000 – pripravi gradiva in mnenje za vsak habitat/vrsto za posamezno državo znotraj alpske regije; to je hkrati tudi v večini primerov strokovno mnenje Evropske komisije);
- Nevladni predstavniki
- Predstavniki države.

Kako poteka usklajevanje?

Osnovni namen seminarja je ugotoviti, ali je država predlagala dovolj območij, da lahko zagotavlja ugodno stanje ohranjenosti vrst in habitatov iz prilog ter zagotavlja koherenco omrežja (povezave, razporeditev območij). Vse se preverja izključno po strokovnih merilih in obstoječih podatkih.

Na osnovi podatkov, ki smo jih države poslale Evropski komisiji, ETC pripravi gradivo, in sicer seznam vrst in habitatnih tipov iz prilog I in II, ki so v posamezni državi (Sloveniji) v alpski regiji. Ta seznam je osnova vrednotenja in se mora ujemati s predlogi. Vsaka vrsta iz seznama mora imeti tudi določene predloge območij. Če temu ni tako, je treba popraviti seznam ali dodati območje. To se razčisti v prvem delu seminarja.

Sledi preverjanje od vrste do vrste in habitatnega tipa do habitatnega tipa. Za vsako vrsto in habitatni tip so naslednje možnosti:

- zadostna zastopanost v predlogih (Sufficient representation), dodatne spremembe niso potrebne [trenutna ocena je, da bomo dosegli to oceno pri približno polovici vrst/habitatov]
- manjša nezadostnost (Insufficient minor) - pomanjkljivosti je možno odpraviti z dodajanjem te vsebine v že obstoječa območja, torej le popravek podatkov, brez novih območij [trenutna ocena je, da bomo dosegli to oceno pri slabi polovici vrst/habitatov]
- večja nezadostnost (Insufficient moderate) – potrebno je opredeliti nova območja
- velika nezadostnost (Insufficient major) – območja doslej niso bila opredeljena ali pa jih je zelo malo [le za nekaj vrst]
- odprto (Open) – ni zaključka, potrebna dodatna preverjanja
- znanstven pridržek (Scientific reserve) – potrebne so dodatne raziskave

Za vsako vrsto/habitat skuša vsaka od skupin udeležencev (Evropska komisija z ETC in strokovnjaki, nevladniki, vladniki) doseči konsenz glede ocene zadostnosti. Če je zastopanost zadostna, je zadeva končana, če ne, mora država svoj predlog v tej smeri dopolniti, kar se, če je potrebno ponovno preverja na naslednjem seminarju.

Ker Slovenija sodi na območje dveh biogeografskih regij: alpske in celinske, bomo kasneje sodelovali še na celinskem biogeografskem seminarju.

Kontaktna oseba: Peter Skoberne (peter.skoberne@gov.si)

Slovenija hoče denar za Naturo 2000 v novi perspektivi EU

Slovenija ne podpira znižanja sredstev za razvoj podeželja, kot ga v kompromisnem predlogu za finančno perspektivo EU 2007-2013 predvideva luksembursko predsedstvo, se posebej pa terja, da se za prihodnje večletno obdobje zagotovijo ustrezna sredstva za izvajanje programa Natura 2000, je po tristranskem pogovoru s predsedstvom in Evropsko komisijo poudaril državni sekretar na kmetijskem ministrstvu Franc But.

Po Butovih besedah bi se sledeč luksemburskemu kompromisnemu predlogu sredstva za razvoj podeželja znižala za od 13 do 22 odstotkov. Evropska komisija je za sedemletno obdobje za razvoj podeželja predvidela 88 milijard evrov, po predlogu Luksemburga pa naj bi bila ta sredstva okleščena na od 69 do 77 milijard evrov, kar bi tudi za Slovenijo pomenilo precejšnje znižanje.

Pod Naturo 2000 ima Slovenija kar 36 odstotkov ozemlja, zato so pričakovanja, zlasti na strani okoljevarstve civilne družbe, velika, je poudaril But. A luksembursko predsedstvo za program v svojem kompromisu sredstev sploh ni predvidelo, je pojasnil. Deloma naj bi bil problem sicer rešen, ker se v novi perspektivi denar za razvoj podeželja ne bo smel porabljati za doplačevanje neposrednih plačil, kot to velja zdaj, a "denarja za Naturo 2000 bo se vedno premalo", je dejal.

Če posebnega denarja za Naturo 2000 ne bo, bi v primeru Slovenije lahko sledili resni ukrepi, med drugim prekinjanje kmetijsko-okoljskih pogodb s kmeti zaradi preusmerjanja sredstev, je pojasnil državni sekretar. But sicer pričakuje določene rešitve, med drugim kot možnost vidi posebno obravnavo Slovenije, ki bi lahko dobivala dodaten denar zaradi nadpovprečno visokega deleža vključenosti v Naturo 2000, je menil.

Vir: eNovice Umanotere (po STA)

Vlada sprejela nov nacionalni program varstva okolja

Vlada RS je na seji, dne 2. junija, sprejela dopolnjen in spremenjen predlog Resolucije o nacionalnem programu varstva okolja, ki ga je pripravilo Ministrstvo za okolje in prostor, vlada pa ga je v prejšnjem mandatu sprejela 7. oktobra lani.

Cilji in ukrepi so opredeljeni tudi za naravo in biotsko raznovrstnost.

Program je objavljen na www.npvo.si

Začetek projekta »1001 kal – 1001 zgodba o življenju«

Zavod RS za varstvo narave je 1. junija letos pričel z izvajanjem projekta »1001 kal – 1001 zgodba o življenju«. Projekt je finančno podprt s strani EU, in sicer v sklopu Programa pobude Skupnosti INTERREG IIIA Slovenija – Italija 2000 – 2006. Vodil ga bo Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Nova Gorica, sodelovali pa bodo 3 italijanski in 3 slovenski partnerji (Center za kartografijo favne in flore, Razvojni center Divača – Zavod za razvoj podeželja, Razvojno društvo Pliska, Občina Zgonik (Comune di Sgonico), Občina Repentabor (Comune di Monrupino) ter Varuhi kalov in mokrišč Športnega in kulturnega društva organov za gozdarstvo Furlanije Julijske krajine.

Cilj projekta »1001 kal – 1001 zgodba o življenju« je ohraniti in izboljšati stanje mreže kalov in s tem populacije vrst s Habitatne direktive (kvalifikacijskih vrst za Naturo 2000), še posebej dvoživk. Dvoživke spadajo v evropskem merilu med najbolj ogrožene živalske skupine. Če izvzamemo človeško ribico, ki živi v podzemlju, so se dvoživke na krasu ohranile samo zaradi mreže vodnih biotopov (kalov). Kali so danes močno ogroženi zaradi opuščanja rabe, zasipavanja in naravne sukcesije, s tem pa sta ogroženi tudi dve kvalifikacijski vrsti za Natura 2000 območje Kras, to sta veliki pupek (*Triturus carnifex*) in hribski urh (*Bombina variegata*).

V sklopu projekta bo natančno popisanih najmanj 150 kalov v Goriški in Obalno – kraški regiji, vsaj 5 kalov pa bo obnovljenih. Z obnovo se bo izboljšalo njihovo stanje, posredno pa bodo pripomogli tudi k ozaveščanju javnosti. Ocenjeni bosta tudi populaciji velikega pupka in hribskega urha na Krasu.

Velik del projekta bo namenjen izobraževanju in osveščanju. Pripravljena bodo predavanja za širšo javnost, seminarji za varuhe kalov in delavnice za otroke, pa tudi spletna stran projekta. Izdane bodo zloženke o obnovljenih kalih, informacijske table ter drug informacijski material in gradiva, ki bodo prispevala k večji prepoznavnosti in pomenu kalov tako v regiji kot širše. Navezava na dva italijanska Interreg projekta »Spoznajmo Kras – Zgonik« in »Spoznajmo Kras – Repentabor« ter na projekt društva Tutori Stagni »Stari Kal« bo pripomogel k prepoznavnosti mreže kalov kot celote, ki je ne ločujejo politične meje. Sodelovanje z izvajalci teh projektov bo omogočilo črpanje že znanih informacij in podatkov in tako prispevalo k trajnostni rešitvi mreže kalov in s tem k ohranitvi ugodnega stanja Natura 2000 območja.

Kontaktna oseba – vodja projekta: Irena Kodele Krašna irena.kodele-krasna@zrsvn.si

Dan odprtih vrat Krajinskega parka Kum – Dobovec

Ob dnevu biotske raznovrstnosti in evropskem dnevu parkov sta Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Celje in Turistično razvojno društvo Kum – Dobovec pripravila dan odprtih vrat.

Krajinski park je dobil ime po najvišjem vrhu Zasavskega hribovja - 1220 m visokem Kumu. Občina Trbovlje je ozemlje med reko Savo, potokom Šklendrovcem in vrhom Kuma leta 1996 z odlokom razglasila za krajinski park. Na območju parka je 14 naravnih vrednot (predvsem geomorfološke in hidrološke), od katerih jih ima kar 10 status naravnega spomenika. Krajinski park Kum je pomemben tudi zaradi biotske raznovrstnosti območja. Da bi se le ta ohranila tudi v prihodnje, je bilo leta 2004 širše območje Kuma vključeno med ekološko pomembna območja ter v omrežje Natura 2000.

Turistično razvojno društvo Krajinski park Kum Dobovec si že vrsto let prizadeva za ohranjanje in varovanje tega območja in pri tem sodeluje z Zavodom RS za varstvo narave, Območno enoto Celje. Plod sodelovanja je bil tudi sobotni dan odprtih vrat. Program se je začel z otvoritvijo označevalnih tabel v Završju in Ključevici, nadaljeval z ogledom razstave fotografij »Narava v krajinskem parku Kum« v podružnični OŠ na Dobovcu ter zaključil s slovesnostjo v šoli.

BRANJE

Finančni viri EU za varstvo narave.

WWF je izdal priročnik, ki predstavlja finančne vire Evropske unije za okolje. Pomagal naj bi tistim, ki pripravljajo programe za EU sklade za regionalni razvoj, razvoj podeželja in ribištvo. Med 18 primeri dobre prakse iz številnih držav unije so tudi: upravljanje zavarovanih območij v alpsko-jadranski regiji, načrt varstva narave za kmete (Avstrija), ohranjanje narave in razvoj podeželja (Finska), ustvarjanje delovnih mest v varstvu narave (Nemčija), trajnostni razvoj v bližini narodnih parkov (Italija) itd.

Priročnik na 100 straneh v pdf je na www.panda.org/downloads/europe/eufundingforenvironmentweb.pdf

NAPOVEDNIK

3. junij: otvoritev in predstavitev obnovljenega kala v Ajblju, ki ga pripravljata Turistično športno društvo Kostel in Zavod RS za varstvo narave. Prireditve se prične ob 18. uri.

Program prireditve: Predstavitev obnove kala (TŠD Kostel), predstavitev pomena kala z vidika naravne dediščine (ZRSVN), otvoritev razstave Fotografskega društva Grča. Zaključili bomo s prijateljskim druženjem.

Obnova kala v Ajblju je bila pomembna naloga, ki jo je Turistično športno društvo Kostel izvedlo z namenom, da naši in prihodnji generaciji ohrani enega od zanimivih, marsikje edinih načinov napajanja živine v preteklosti.

Zavod RS za varstvo narave je o obnovljenem kalu izdal zgibanko »Kal v Ajblju«.

14. junij: Zaključna konferenca projekta z naslovom Civilno naravovarstveno sodelovanje na območjih Natura 2000, v organizaciji Ornitološkega in naravovarstvenega združenja Madžarske in Pomurskega ekološkega centra Murska Sobota.

Iz vsebine: Prihodnost sistema Natura 2000 na Madžarskem, predvideni predpisi; Možnosti sodelovanja državnih in civilnih naravovarstvenih organizacij pri upravljanju sistema Natura 2000; Sistem Natura 2000 v Sloveniji, sedanost in načrti; Možnosti civilnih organizacij na področju varstva narave v Sloveniji; Možnosti regionalne civilne organizacije pri varstvu narave na Madžarskem, Bogastvo območij Natura 2000 in problemi gospodarjenja na teh območjih, Svetovalna služba za ohranitev območij Natura 2000.

Kraj: Zalaegerszeg, Alsóerdei út Gostišče Erdőgyöngye. Prijava udeležbe do 6. junija na pec.info@siol.net.

Vir: eNovice Umanotere

Če želite zanimivosti o vašem delu v zvezi z Naturo 2000 sporočiti tudi drugim, nam jih pošljite in objavili jih bomo. Prispevke naslovite urednici e-biltena (breda.ogorelec@gov.si). Če biltena ne želite prejemati, pišite na isti naslov.

Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska cesta 48, 1000, Ljubljana. Telefon: (01) 478 7400, telefaks: (01) 309 4593, spletna stran: www.natura2000.gov.si